

Editörden / *Editorial*

Toplumsal Bellek Yitimi

Değerli Okurlarımız,

Dergimizin 2009 yılı ikinci sayısını dünyada etkisini giderek arttıran küresel ısınmanın değişime uğrattığı bir yaz mevsiminde yayımlıyoruz. Öyleki gün içinde ve özellikle akşama doğru ilerleyen saatlerde sıcaklığın etkisi fazlasıyla hissediliyor ve gece saatlerinde başlayan gök gürültüsü ve şimşek ile birlikte başlayan kısa süreli ancak etkili sağanak yağmur kentlerimizde yaşamı felç ediyor.

Gün gelip yok olacağını düşünmeden hoyratça kullandığımız doğal kaynaklar tükenmeye başlayınca iklimlerde birbirine karışmaya başladı. İklimlerin birbirine karışması ile etkisi artan sosyal, ekonomik ve kültürel sorunlar, Türkiye gibi dört mevsimi aynı anda yaşayabilen ülkelerde toplumsal belleğin iyice karışmasına neden olabiliyor. Son yirmi yıldır etkisini bütün dünyada hissettiren “küreselleşme” olgusu ile birlikte yoksullaşmanın kamplara ayırdığı toplumlar açısından toplumsal bellek yitimi gerçekten sorun mudur bilinmez ancak ülkemizin kültür ve yazın hayatında yasakların hala devam etmesi önemli bir sorun olarak karşımızda durmaktadır.

Son birkaç ayda Sel Yayıncılık tarafından yayımlanan bazı kitapların müstahcen bulunarak dava konusu olması, Okuyan Us yayınlarındaki oto sansür uygulamaları ve AFSAD tarafından 29 Nisan - 2 Mayıs 2009 tarihlerinde Uludağ Üniversitesi Fotoğraf Amatörleri Topluluğu (UFAT) tarafından Uludağ Üniversitesi’nde düzenlenen “UFAT Fotoğraf Günleri 6” isimli etkinlikteki sergide yer alan fotoğrafların bir bölümünün sakıncalı bulunup, görevliler tarafından indirilerek fotoğrafların sansüre uğraması basınımızda hak ettiği ölçüde yer bulamadı.

Ülkemiz gibi uzun yıllardır “yasak yayın” olgusu ile yaşayan toplumlar için belki de alışılmışı olarak değerlendirilen uygulamaların meslek çevrelerinin de dikkatini çekmemesi, geldiğimiz noktada üstünde durulması gereken

sorunlarımızdandır. Yayın yasaklama, sansürleme, toplatma, sanat eserlerinin sergilenmesini önleme vb. uygulamalara karşı durmak, Kütüphanecilik/ Bilgi-Belge Bilim mesleğinin temel konularından olması, varoluş nedenleri ile birebir örtüşmesi nedeniyle düşünce özgürlüğü bağlamında gereken tepkinin meslek çevreleri tarafından verilmesi gerekmektedir. Kültür ve yazın hayatımızda düşünce özgürlüğünü savunmak, toplumsal belleğin yitimine karşı çıkmaya devam etmek, sadece mesleki değil aynı zamanda sosyal sorumluluğumuzdur.

TKD, düşünce özgürlüğü konusundaki duyarlılığının bir göstergesi olarak 2007 yılı Mayıs ayında Düşünce Özgürlüğü Sürekli Çalışma Grubu'nu (DÖG) kurdu ve ilk iş olarak katılımcı bir anlayışla Düşünce Özgürlüğü Bildirgesi'ni hazırlayarak 44. Kütüphane Haftasında kamuoyu ile paylaştı. Bu gelişmenin ardından Bildirge, aynı yılın Ekim ayında IFLA'ya gönderildi ve IFLA'nın ilgili inisiyatifi olan Committee on Free Access to Information and Freedom of Expression (FAIFE) ın web sitesinde yayımlandı. Bildirge'nin İngilizce versiyonunu, mesleğimiz adına önemli bir gelişme olmasının yanı sıra bu konuda dünya ile bütünleşme ve paylaşım adına özel anlam taşıyan bir yenilik olarak değerlendiriyoruz. Bu doğrultuda dergimizin bu sayısında TKD Düşünce Özgürlüğü Bildirgesi'nin İngilizce versiyonunu yayımlamaktan gurur duyuyor, Bildirge'yi hazırlayan Düşünce Özgürlüğü Grubu'nun değerli üyelerine ve İngilizce'ye çevirisini yapan değerli meslektaşımız, Sayın Hocamız Prof. Dr. Yaşar A. Tonta'ya bir kez daha teşekkür ediyor, saygılarımızı sunuyoruz.

Değerli okurlarımız,

Dergimizin elinizde bulunan sayısının hakemli bölümüne Doç. Dr. Oya Gürdal TAMDOĞAN, *Bilgi Üretiminde Yazın Ürünleri ve Kütüphaneler: Atıfların Tespiti ve Analizi Yoluyla Araştırma*, Doç. Dr. Nazan (Özenç) UÇAK ve Arş. Gör. Tolga ÇAKMAK, *Web Sitesi Kullanılabilirliğinin Ölçülmesi: Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü Web Sayfası Örneği*, Uzman Burcu Umut ZAN, *Elektronik Yayınların Derlenmesi* konulu makaleleri ile katkıda bulundular.

Görüşler bölümüne Dr. Mustafa BAYTER, *e-Kitapların Kataloglanması*, Sara Yontan MUSNIK, *From Gallica to Gallica and More: A Survey of the Digitisation Projects at the BnF*, Uzman Halime Atıl YÖRÜ, *Türkiye'deki Üniversite Kütüphanelerinde Kadın İşgücü* konulu makaleleri ile katkıda bulundular.

Okuyucu Mektupları bölümünde, dergimizin 22(4) sayısında hatalı olarak yayımlandığı anlaşılan Leman ŞENALP'in *Milli Kütüphanemizin Kuruluş Yılları*

Üzerine başlıklı değerlendirmesini bu sayımızda tekrar yayımlıyoruz. Aynı bölümde merhum hocamız Prof. Dr. Osman ERSOY anısına hazırlanan iki tane anı mektubu var. Prof. Dr. Gülbün BAYDUR, *Prof. Dr. Osman ERSOY*, Yrd. Doç. Dr. Ayşe Füsün ÖKSÜZOĞLU, *Osman Hocamız ile Anılar* başlıkları ile mektuplarını bizlerle paylaştılar. Bu bölüme ayrıca Prof. Dr. Bülent YILMAZ, *Bilgi ve Belge Yönetimi/ Kütüphanecilik Bölümü Mezunlarının Teknik Hizmetler Sınıfı Kapsamına Alınması ile İlgili Gerekçe* konulu teknik metin ile İsmail AKMAN, *Ulus Halk Kütüphanesi ve Halkla İlişkiler Uygulamaları*, Fatma ÇÖPLÜ, *Kültür ve Turizm Bakanı'na Açık Mektup*, Çağdaş ÇAPKIN *Türk Kütüphaneciler Derneği Web Hizmetleri: 60. Yıla Doğru Yeni Ufuklara* konulu yazıları ile katkıda bulundular.

Meslektaşlarımız Derviş DURMAZ, Prof. Dr. Hasan KESEROĞLU, Filiz Erten MAZLUM ve Melike Aksoy TUNA, değerli kitap tanıtımları ile dergimizin son bölümüne katkıda bulundular.

Değerli okurlarımız, dergimizin Yayın Kurulu'na uzun yıllar emek veren Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü Araştırma Görevlisi Esin Sultan OĞUZ, TKD 60. Yıl Kutlama Komitesi'ndeki sorumluluğu nedeniyle bu görevinden üzülerak ayrılma kararı aldı. Değerli meslektaşımıza dergimize yapmış olduğu katkılar için teşekkür ediyor, Kutlama Komitesi'ndeki görevini başarıyla tamamlayacağına olan inancımızı ifade ediyoruz. Sayın Oğuz'dan boşalan Yayın Kurulu Üyeliği görevine yine aynı bölümden Araştırma Görevlisi Güleda DÜZYOL'un başladığını belirtiyor ve kendisine başarılar diliyoruz. Yayın Kurulumuza dergimizin 23(1) sayısında katılan ODTÜ Teknokent Çözüm Bilgisayar Yazılım Geliştirme Uzmanı Çağdaş ÇAPKIN'ı da bu vesile ile sizlere takdim etmek isteriz.

Değerli okurlarımız, Darwin'in 200. doğum yılının kutlandığı bu yıl, bilimin ışığının gün gelip dünyanın her tarafını aydınlatacağına olan ümidimizi koruyor ve Dergimizin ikinci sayısını iyi okumalar dileğiyle dikkatlerinize sunarken, küresel sorunlara karşın sağlık ve esenlik dolu bir yaz mevsimi geçirmenizi diliyoruz.

Saygılarımızla,

Dr. M. Tayfun GÜLLE